

اعلام رسمی میزان مشارکت و آراء سفید در انتخابات ۱۱ اسفند

احمد وحیدی، وزیر کشور در نشست خبری روز گذشته درباره برگزاری انتخابات مجلس دوازدهم و خیرگان ششم گفت: «با وجود تبلیغات کم‌نظیر ویا حتی بی‌نظیر دشمنان برای مایوس کردن مردم در حضور در انتخابات و با وجود برخی دشواری‌های اقتصادی که مردم با آن مواجه هستند، ملت در انتخابات حاضر شدند. امنیت انتخابات ما مثال‌زدنی بود و در امنیت کامل این انتخابات برگزار شد. دشمنان تبلیغ می‌کردند که امنیت در انتخابات را مخدوش جلوه دهند که از سرویس‌های جاسوسی گرفته تا گروه‌های تروریستی و دیگر دشمنان ملت در این مسیر حرکت کردند اما دیدیم که امنیت بسیار خوبی در انتخابات تأمین شد. انتخابات ما از بالاترین استاندارد سلامت بر خوردار بود و تک‌تک آرای مردم مورد توجه و حساسیت بود. این حجم از تأمین سلامت انتخابات را مدیون همکاری مردم و دستگاه‌های مسئول هستیم. اهمیت این موضوع با توجه به امنیت و سلامت انتخابات در دیگر کشورها و مقایسه با آن مشخص می‌شود.» او ادامه داد: «انتخابات دارای رقابتی بسیار خوب و گسترده بود و تعداد داوطلبانی که مشارکت و در این دوره حضور پیدا کردند، کم‌نظیر بود.» وزیر کشور افزود: «خود را برای برگزاری دور دوم انتخابات مجلس آماده می‌کنیم. در برخی رسانه‌ها دیده شد که درباره موضوعی به نام آرای دچار مشکل مطرح کردند که باید گفت این میزان یعنی آرای سفید در کل کشور ۵ درصد بوده است. اینکه برخی تلاش می‌کنند روی مفهوم آرای سفید سرمایه‌گذاری کنند، نتیجه‌ای ندارد و به جایی نمی‌رسند. تلاش برای کمرق نشان دادن انتخابات کار نادرستی است. اگر همه آرای مخدوش کل کشور را هم محاسبه کنیم نهایتاً به ۸ درصد می‌رسیم.» وحیدی درباره میزان مشارکت گفت: «در این انتخابات ۴۱ درصد مشارکت داشتیم و حضور ۲۵ میلیون نفر را شاهد بودیم.» او با اشاره به زمان برگزاری دور دوم انتخابات، گفت: «مرحله دوم انتخابات اواخر فروردین یا اوایل اردیبهشت برگزار می‌شود.»

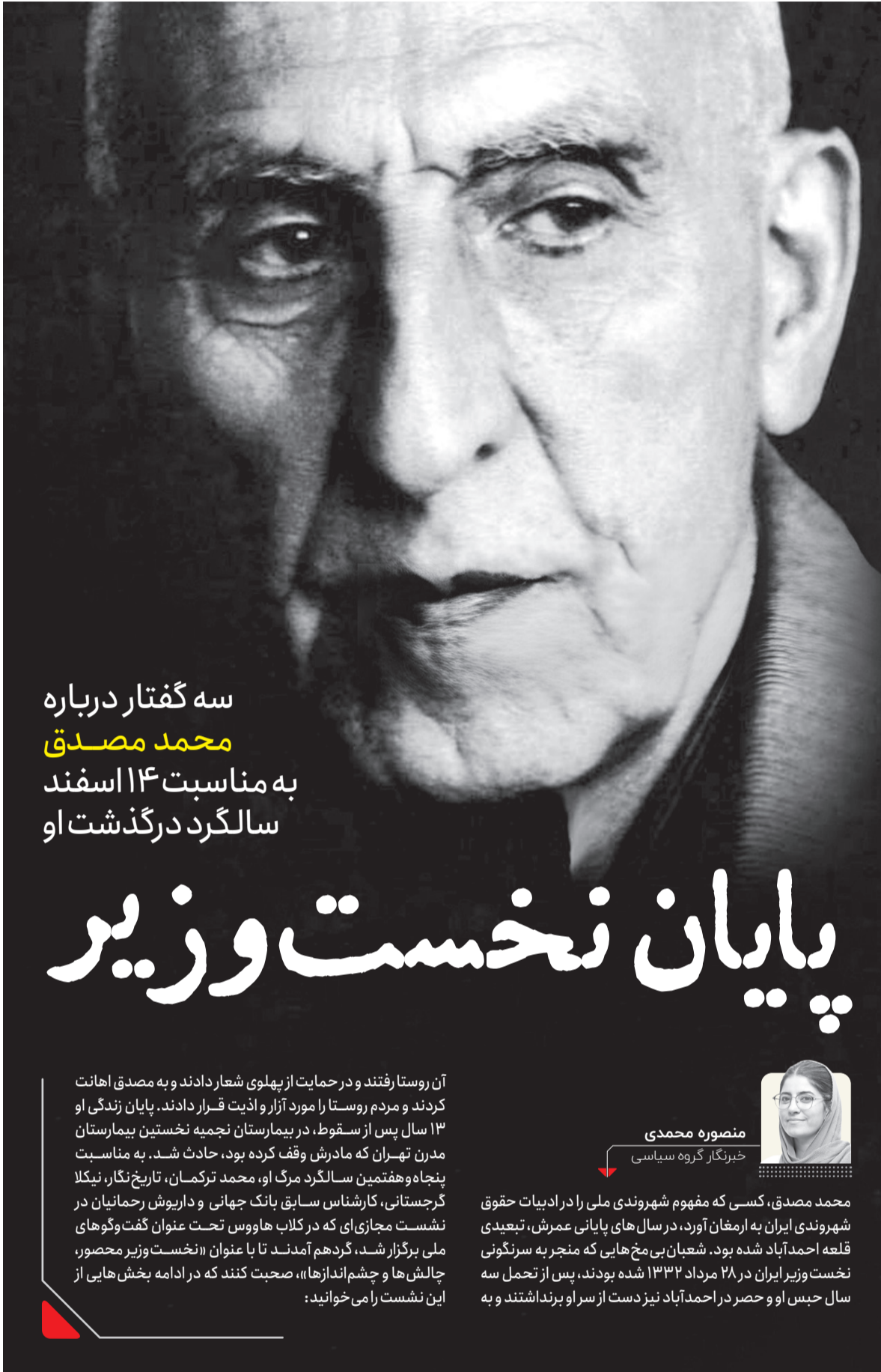
نماینده‌ها نیامدند مجلس تعطیل شد

روز گذشته قرار بود مجلس پس از برگزاری انتخابات یازده اسفند تشکیل جلسه دهد اما به علت تعداد زیاد غایب‌ها و به حد نصاب نرسیدن، جلسه برگزار نشد و زنگ تعطیلی مجلس به صدا درآمد. احمدحسین فلاحی، نماینده مجلس یازدهم در گفت‌وگو با تسنیم گفت: «برخی از نمایندگان احتمالاً درگیر دور دوم انتخابات در حوزه‌های انتخابیه خود بودند و شاید عدم حضور آن‌ها تا حدودی موجه باشد اما از سایر همکاران این انتظار می‌رفت که با حس مسئولیت‌پذیری بیشتری رفتار کنند و برای تشکیل مجلس به تهران بیایند. این تکلیف ما و حق مردم است که جلسات مجلس را تا روز آخر فعالیت آن تشکیل دهیم ولو اینکه موفق به حضور دوباره در مجلس نشده باشیم.» او ادامه داد: «آقای قالیباف اعلام کرد که فردا اسامی نمایندگان غائب در جلسه امروز منتشر خواهد شد.»

نخستین نماینده زن اقلیت

از حوزه انتخابیه زرتشتیان در تهران برای نخستین بار یک نماینده زن اقلیت از تهران به مجلس دوازدهم راه یافت که نامش بهشید برخوردار است. این در حالی است که در هیچ‌یک از دوره‌ها، نماینده زنی از اقلیت‌های دینی و مذهبی در مجلس حضور نداشته است.

سه گفتار درباره محمد مصدق سالگرد درگذشت او

آن روستا رفتند و در حمایت از پهلوی شعار دادند و به مصدق اهانت کردند و مردم روستا را مورد آزار و اذیت قرار دادند. پایان زندگی او ۱۳ سال پس از سقوط، در بیمارستان نجمیه نخستین بیمارستان مدرن تهران که مادرش وقف کرده بود، حادث شد. به مناسبت پنجاه و هفتمین سالگرد مرگ او، محمد ترکمان، «تاریخ نگار، نیکلا گرجستانی، کارشناس سابق بانک جهانی و داریوش رحمانیان در نشست مجازی‌ای که در کلاب هاووس تحت عنوان گفت‌وگوهای ملی برگزار شد، گردهم آمدند تا با عنوان «نخست وزیر محصور، چالش‌ها و چشم‌اندازها»، صحبت کنند که در ادامه بخش‌هایی از این نشست را می‌خوانید:

منصوره محمدی
خبرنگار گروه سیاسی

محمد مصدق، کسی که مفهوم شهروندی ملی را در ادبیات حقوق شهروندی ایران به ارمغان آورد، در سال‌های پایانی عمرش، تبعیدی قلعه احمدآباد شده بود. شعبان‌بی‌مخ‌هایی که منجر به سرنگونی نخست وزیر ایران در ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ شده بودند، پس از تحمل سه سال حبس او و حصر در احمدآباد نیز دست از سر او برنداشتند و به

نگاه کارشناس

مصدق، مردم‌گرایی و شهروندی ملی

نیکلا گرجستانی
کارشناس سابق بانک جهانی

هدف از سخنرانی من واکاوی اندیشه دکتر مصدق و اصول حکومت‌داری و محقق شدن این اصول در شیوه سیاست‌گذاری اوست. در این گفتار دو وجه کلیدی اندیشه مصدق یعنی شهروندی ملی و حاکمیت ملی و همچنین نمونه عملی از مفهوم شهروندی ملی را مرور خواهیم کرد.

در خوانش من از میراث مصدق، مرکز نقل اندیشه او انسانی آزاد و معادل آن در جمع، ملت آزاد است. یعنی انسان و ملتی که هم حق آزادی و حاکمیت دارند و هم مسئولیت دارند. در واقع مسئولیت دفاع از این حقوق چه در داخل و چه در خارج از کشور را برعهده دارند. این اندیشه بنیادین مصدق منشأ آرمان‌ها، ارزش‌ها و اصول حکومت‌داری او بود. دوتقل قول از گفتار مصدق فلسفه حکومت‌داری او را خلاصه می‌کند: حاکمیت ملی و آزادی در روی یک سکه هستند و آزادی بدون حاکمیت ملی ممکن نیست و ایران جز از طریق دموکراسی و غیر از عدالت اجتماعی با رویه دیگری اصلاح و اداره نمی‌شود. شهروندی ملی و حاکمیت ملی دو اصل کلیدی حکومت‌داری مصدق بودند و این دو مفهوم را می‌توان به‌عنوان دو وجه اندیشه درونی و بیرونی مصدق شناخت. البته که وجه درونی آن اندیشه یعنی مفهوم

نگاه تاریخ نگار

مصدق و دیپلماسی ایرانی

داریوش رحمانیان
استاد تاریخ دانشگاه تهران

در این گفتار جایگاه مصدق و نهضت ملی را در تاریخ تفکر و دانش دیپلماسی ایرانی در حد اشاره‌های کلی بیان خواهیم کرد. من سال‌های زیادی است که در زمینه تاریخ علت‌شناسی عقب‌ماندگی ملت‌ها کارهایی کرده‌ام. از پیش از دوده پیش به این نتیجه رسیدم که درباره سرنوشت تاریخی ایران در عصر جدید بدون تأمل و تعمق در سرشت دیپلماسی ایران، سیاست خارجی و روابط خارجی ایران و فرآفرودهایی که در چند قرن اخیر داشته، نمی‌شود راه به جایی برد. یعنی هرگونه پرسشی بدون توجه به پرسش از سرشت دیپلماسی و سیاست خارجی ایرانی و نگاه‌ها و ذهنیت‌ها، گفتمان و روایت‌هایی که در طول تاریخ مادر این حوزه شکل گرفتند و رفتار و عمل و کنش ما را شکل دادند، نمی‌توان پرسش عمیقی از سرنوشت تاریخی ایران در چند سده اخیر به‌ویژه در روزگار معاصر پس از انقلاب مشروطه فهم کرد. در زمینه تاریخ‌نگاری تاریخ دیپلماسی و ضوابط خارجی ایران در زبان فارسی سال‌ها پژوهش کردم و یکی از مسائلی که در پیوند با مسائل توسعه در ایران و سرشت دیپلماسی و سرنوشت تاریخ ایران عصر جدید برای من مطرح شد، این بود که بزرگان ایران به مسائل ایران در حوزه سیاست و اقتصاد بین‌الملل و دیپلماسی بین‌المللی چگونه می‌اندیشیدند. در تاریخ‌نگاری ما که به درجات شخصیت‌زده است و روایت تاریخ ما به روایت تاریخ شخصیت‌ها تبدیل شده، به درجات از ساختارها، زمینه‌ها و شرایط و گفتمان‌هایی که چیره می‌شوند، جنبه عمومی دارند و نمی‌توان بدون توجه به آن‌ها کنش و منش و رفتار رجال را تحلیل و تفسیر کرد. خواه مصدق باشد خواه امیرکبیر و یا رضاشاه. در تاریخ سیاست خارجی ایران و تفکر سیاست خارجی که از روزگار صفویه که نظام پایه ملی و استان‌های ملی (nation-state) به معنی دقیق کلمه شکل می‌گیرند و مرز به معنای مدرن کلمه پدید می‌آید، این تفکر را می‌توانیم ریشه‌یابی کنیم و در آن تأمل کنیم. در عصر قاجار مکتب‌هایی در سیاست‌ورزی ایران شکل گرفت که به‌ویژه با توجه به جایگاهی که مناسبات خارجی و فهم آن‌ها از وضعیت ایران در سیاست و اقتصاد بین‌الملل داشت، حائز اهمیت بود. درباره سیاست موازنه منفی و یا تعبیر موازنه عدمی، ابتکار مرحوم سیدحسن مدرس بود اما نه با آن معنایی که مصدق و یارانش بعدها به کار بردند و با سخنرانی معروف دکتر مصدق در مجلس چهاردهم، در آذرماه سال ۱۳۲۳ به مثابه یک گفتمان در سیاست خارجی ایران شکل گرفت. مصدق در ماجرای نفت شمال و دفاعی که به‌ویژه توده‌ای‌ها مبنی بر اینکه جنوب دست انگلیس است و در شمال نیز برای حفظ توازن مثبت باید به شوروی بیاج دهیم، آن تمثیل را به کار می‌برد و اظهار شگفتی می‌کند. او می‌گوید: «شما این حرف را می‌زنید که مردی دست چپ‌اش قطع شده و حالا برای اینکه به توازن برسی، دست راستت را نیز قطع کن!» همه ما می‌دانیم که نهنتها در دهه‌ها و سال‌های اخیر، بلکه از همان دهه ۲۰ و پیدایش گفتمان نهضت ملی، حتی پیش از اینکه مصدق زمامدار شود، مصدق و یارانش به چند صفت متهم می‌شدند. از جمله اینکه

خارجی بود. شوربختانه رهبران وخبگان قدرت‌های جهانی، عمدتاً با این موضع مصدق مخالفت می‌کردند و با تکیه بر سیاست زور مصمم بودند تا دولت ملی او را سرنگون کنند. در آن دکترین ضمنی قدرت‌های جهانی در تکیه کلام اینکه «یا شما همراه ما هستید یا شما را به زور و اجبار همراه خود می‌کنیم» خلاصه می‌شد. در حالی که دکترین موازنه نپهی در شعار «نه یا شما و نه علیه شما» خلاصه می‌شد و نشان می‌دهد تا حد چقدر رویکرد مصدق در آن دوران پدیده بسیار نوبنی بود. در مجموع تفکر شهروندی و حاکمیت ملی، سیاست موازنه عدمی، گفتمانی را خلق کرد که به‌وسیله آن مصدق و یارانش توانستند پایه‌های همستگی ملی برای دفاع از دوازمان استقلال و آزادی ملی را فراهم آورند. ملی شدن صنعت نفت تحقق حاکمیت ملی بود و چهره مشخصی به آن گفتمان داد. همچنین برنامه دگرگونی ساختاری و سیاست‌های نوین اجتماعی و تحقق حقوق شهروندی ملی و آزادی مردم از استبداد ملی بود. مصدق و رویکرد او و مردم کاملاً با پیوپولیسم رایج امروز متفاوت بود. در تفکر مصدق اولویت شهروند به‌عنوان محور اصلی توسعه ابزار برای‌هایی مردم از زیر استعمار انگلیس و استبداد پهلوی و نه با هدف تسخیر قدرت برای خود بود. اینجاست که می‌بینیم چگونه مردم‌گرایی مصدق با استنباط منفی واژه پیوپولیسم امروز در غرب مغایرت دارد و اندیشه مصدق در آن زمانه جلوتر از خود بود. چهره مدرن تفکر مردم‌محور، سازنده و عدالت‌خواه مصدق را می‌توان در حکومت‌های سوسیال‌دموکرات اروپا دید.

هدف کلی دیدگاه مصدق برای ایران، رسیدن به یک سوسیال‌دموکراسی ایرانی بود. از کلمه «ایران» عمداً استفاده می‌کنم تا تفکر مصدق از تفکر چپ رادیکال آن زمان تفکیک شود. در این چارچوب برابری، آزادی استقلال و عدالت اصول کلیدی حکومت‌داری بودند. وجوه فردی و حکومتی این اصول عبارتند از برابری در امکانات و در مقابل قانون، آزادی خلاقیت و تحوه زندگی شهروند، استقلال در کارآفرینی و سیاست‌گذاری و عدالت اجتماعی. به‌طور کلی در تاریخ معاصر ایران، شهروندی یک پدیده بسیار نوین بود. در دوران قاجار حاکمیت به مردم